

УДК 378.147.091.33:004]:811.111
DOI: 10.31652/2786-9083-2026-7(1)-83-92

Марія Байурко , асистент кафедри германської філології
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
ORCID <https://orcid.org/0009-0008-9753-8400>
mariia.baiurko@vspu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті зосереджено увагу на проблемі інтеграції цифрових освітніх платформ у процес формування лексико-граматичної компетентності студентів закладів вищої освіти. Розкрито сутність лексико-граматичної компетентності як складової іншомовної комунікативної компетентності, проаналізовано можливості використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у мовній підготовці студентів та визначено їхній вплив на ефективність навчання іноземних мов.

У сучасних умовах цифровізації освіти особливого значення набуває застосування інтерактивних платформ, систем дистанційного та змішаного навчання, що забезпечують персоналізацію освітнього процесу, підвищують мотивацію студентів і сприяють розвитку їхньої автономності. Використання цифрових ресурсів дозволяє поєднувати традиційні методи навчання з інноваційними технологіями, забезпечуючи комплексне формування лексичних і граматичних навичок.

У дослідженні охарактеризовано дидактичні можливості цифрових платформ та онлайн-інструментів у процесі іншомовної підготовки студентів, зокрема їх роль у розвитку лексичних і граматичних навичок, організації інтерактивної взаємодії, контролі знань і формуванні комунікативної компетентності. Розглянуто особливості використання цифрових ресурсів у змішаному та дистанційному навчанні, їхній вплив на пізнавальну активність студентів, рівень засвоєння мовного матеріалу та розвиток цифрової грамотності.

Особливу увагу приділено педагогічним умовам ефективного застосування цифрових платформ у мовній освіті, серед яких визначено системність їх використання, методичну доцільність, поєднання з традиційними формами навчання, наявність зворотного зв'язку та врахування індивідуальних особливостей студентів. Узагальнено практичні рекомендації щодо інтеграції цифрових інструментів у процес формування лексико-граматичної компетентності студентів.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання запропонованих методичних підходів і цифрових ресурсів у викладанні іноземних мов у закладах вищої освіти для підвищення ефективності мовної підготовки студентів, розвитку їхніх професійних компетентностей і адаптації до сучасного цифрового освітнього середовища.

Ключові слова: цифрові платформи, лексико-граматична компетентність, іншомовна освіта, інтерактивне навчання, змішане навчання.

Mariia Baiurko , Assistant of the German Philology Department
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
ORCID <https://orcid.org/0009-0008-9753-8400>
mariia.baiurko@vspu.edu.ua

USING DIGITAL PLATFORMS TO DEVELOP THE LEXICAL AND GRAMMATICAL COMPETENCE OF STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The article addresses the issue of integrating digital educational platforms into the process of developing students lexical and grammatical competence in higher education institutions. It explores the nature of lexical and grammatical

competence as a component of communicative competence in foreign language learning, analyzes the possibilities of applying modern information and communication technologies in students' language training, and evaluates their impact on the effectiveness of teaching.

In the current context of educational digitalization, the use of interactive platforms, as well as distance and blended learning systems, plays a particularly important role. These tools ensure the personalization of the educational process, enhance student motivation, and contribute to the development of learner autonomy. Digital resources allow traditional teaching methods to be combined with innovative technologies, promoting the comprehensive development of lexical and grammatical skills.

The study highlights the didactic potential of digital platforms and online tools in students' language training, specifically their role in developing lexical and grammatical skills, facilitating interactive communication, monitoring knowledge, and fostering communicative competence. It also examines the features of using digital resources in blended and distance learning, their impact on students' cognitive activity, language acquisition, and the development of digital literacy.

Particular attention is paid to the pedagogical conditions for the effective use of digital platforms in language teaching.

Keywords: digital platforms, lexical and grammatical competence, foreign language education, interactive learning, blended learning.

Актуальність. У сучасних умовах цифровізації освіти використання електронних освітніх платформ стає важливою складовою підготовки студентів закладів вищої освіти. Інформаційно-комунікаційні технології трансформують традиційні підходи до навчання іноземних мов, сприяючи інтерактивності, персоналізації навчання та підвищенню мотивації студентів. Особливої актуальності вони набувають в умовах поширення дистанційного та змішаного навчання, де цифрові інструменти забезпечують ефективне формування лексико-граматичної та комунікативної компетентності.

Цифрові платформи відкривають широкі можливості для організації навчального процесу, забезпечуючи доступ до різноманітних мультимедійних матеріалів, інтерактивних вправ, автоматизованого контролю знань і зворотного зв'язку. Вони сприяють розвитку автономності студентів, дозволяють працювати у власному темпі, повторювати складні теми та формувати стійкі мовні навички завдяки систематичній практиці. Крім того, використання цифрових ресурсів підвищує зацікавленість студентів у вивченні іноземних мов через інтерактивні формати навчання, елементи гейміфікації та можливість комунікації в онлайн-середовищі.

Водночас актуальність дослідження зумовлюється необхідністю науково обґрунтованого й методично доцільного використання цифрових платформ у процесі формування лексико-граматичної компетентності студентів. Попри активне впровадження цифрових технологій у мовну освіту, потребують подальшого вивчення питання ефективного поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, визначення оптимальних педагогічних умов застосування цифрових інструментів і їх впливу на якість мовної підготовки майбутніх фахівців у сучасному освітньому середовищі.

Постановка проблеми. Попри активне впровадження цифрових платформ у мовну освіту, питання їх методично обґрунтованого використання саме для розвитку лексико-граматичної компетентності студентів залишається недостатньо дослідженим. Це потребує аналізу дидактичних можливостей цифрових ресурсів і визначення ефективних шляхів їх інтеграції у практику викладання іноземних мов у закладах вищої освіти.

Окрім цього, варто зазначити, що стрімкий розвиток цифрових технологій призводить до постійного оновлення освітніх платформ і сервісів, однак їх використання у процесі навчання іноземних мов часто має фрагментарний або епізодичний характер. Викладачі нерідко застосовують цифрові інструменти переважно як допоміжний засіб візуалізації чи контролю знань, не завжди враховуючи їхній потенціал для системного формування лексико-граматичної компетентності студентів. Водночас недостатня розробленість методичних рекомендацій щодо інтеграції таких платформ у структуру навчальних занять може знижувати ефективність їх використання.

Також актуальною залишається проблема поєднання традиційних методик викладання іноземних мов із цифровими інструментами таким чином, щоб забезпечити не лише технічну зручність, а й педагогічну доцільність, розвиток автономності студентів, їх критичного мислення та комунікативної активності. У зв'язку з цим виникає потреба у ґрунтовному аналізі функціональних можливостей сучасних цифрових платформ, визначенні критеріїв їх ефективності та розробленні практичних рекомендацій щодо їх оптимального використання у формуванні лексико-граматичної компетентності студентів у закладах вищої освіти.

Аналіз досліджень. Питання використання цифрових платформ для розвитку лексико-граматичної компетентності студентів закладів вищої освіти останнім часом активно досліджується як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. Зокрема, дослідники аналізують можливості інтеграції цифрових інструментів у змішане та дистанційне навчання іноземних мов, їхній вплив на мотивацію студентів, формування мовних компетентностей та підвищення ефективності освітнього процесу.

Питанням застосування цифрових платформ у мовній освіті присвячені праці О. Сопіт, О. Ігнатової, К. Поселецької, Д. Матіюка, О. Боровської, Т. Сольської, Н. Вишиваної, І. Фельцана, О. Арделян, а також інших дослідників, які розглядають питання цифровізації мовної підготовки студентів, використання онлайн-ресурсів, гейміфікації та інноваційних освітніх технологій. Їхні дослідження підтверджують, що цифрові інструменти сприяють підвищенню мотивації, розвитку мовних навичок і цифрової грамотності студентів, а також забезпечують гнучкість та індивідуалізацію навчання.

Водночас у сучасних наукових розвідках наголошується на необхідності методично обґрунтованої інтеграції цифрових платформ у процес формування іншомовної компетентності, зокрема лексико-граматичної, що потребує подальших досліджень і уточнення ефективних педагогічних підходів.

Мета та основні завдання. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та аналізі ефективності використання цифрових платформ для розвитку лексико-граматичної компетентності студентів закладів вищої освіти, а також визначенні доцільних шляхів їх інтеграції у процес навчання іноземних мов. Відповідно до мети визначено такі основні завдання дослідження:

1. Проаналізувати наукові підходи до формування лексико-граматичної компетентності студентів у процесі вивчення іноземних мов.

2. Охарактеризувати дидактичні можливості цифрових платформ у навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти.

3. Дослідити особливості використання цифрових інструментів у розвитку лексичних і граматичних навичок студентів.

4. Визначити педагогічні умови ефективного застосування цифрових платформ у мовній підготовці студентів.

5. Узагальнити практичні рекомендації щодо інтеграції цифрових платформ у процес формування лексико-граматичної компетентності студентів.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах цифровізації освіти інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес стає вирішальним фактором підвищення якості навчання студентів. Особливо це стосується викладання іноземних мов, де необхідно поєднувати розвиток лексичних і граматичних навичок із сучасними цифровими інструментами.

Впровадження цифрових технологій у процес викладання іноземних мов відкриває можливості для індивідуалізованого розвитку мовних умінь, враховуючи особливості та ритм навчання кожного студента. Сучасні віртуальні освітні платформи, які об'єднують інтерактивні інструменти, системи моніторингу навчання та штучний інтелект, стають ключовим ресурсом для адаптивного навчання іноземних мов. Вони забезпечують гнучке відстеження прогресу та автоматичний підбір завдань, що сприяє формуванню комунікативної автономії учнів (Фельцан, 2025, с. 1064-1072).

Як зазначає О. Сопіт, граматична компетентність є одним із ключових компонентів комунікативної компетентності в іноземній мові, що забезпечує точність, логічність і структурну узгодженість мови. Вона включає не тільки знання граматичних правил і понять, але й уміння правильно застосовувати їх у конкретних мовних ситуаціях. Таким чином, граматична компетентність має інтегративний характер і поєднує когнітивні, лінгвістичні та комунікативні аспекти мовної діяльності (Сопіт, 2022, с. 104).

Формування лексико-граматичної компетентності студентів є однією з основних цілей мовної освіти, оскільки воно визначає здатність особистості ефективно комунікувати в різних контекстах і виконувати професійні завдання іншою мовою. Розвиток граматичної компетенції відбувається на стику між теоретичним вивченням систематичних мовних закономірностей та практичним набуттям мовних навичок. Він базується на глибокому розумінні граматичних категорій, морфологічних форм, синтаксичних зв'язків та функціональних механізмів мовної системи.

У сучасній лінгводидактиці граматична компетентність сприймається як змінне явище, що формується під впливом навчального контексту, індивідуальних характеристик учня та мовного середовища. Вона включає поступовий перехід від механічного засвоєння граматичних правил до усвідомленого та гнучкого їх застосування під час реального спілкування. Тому граматична компетентність слугує не лише показником мовного рівня, а й важливим чинником розвитку критичного мислення, аналітичних навичок та мовної автономії особистості (Бігич, Бориско, Борецька 2013, с. 590).

Поділяємо та узагальнюємо думки Арделян О.В., та Головіної К.В. щодо того, що граматична компетентність є основою ефективної комунікації іноземною мовою і забезпечує гармонійне поєднання знань, умінь і стратегій мовної діяльності (Арделян, Головіна 2023, с. 101-107). Її розвиток є необхідною умовою для формування повноцінної комунікативної особистості, здатної вільно і адекватно орієнтуватися в багатомовному і мультикультурному середовищі. Водночас важливим фактором є здатність інтегрувати ці знання у власну мовленнєву практику, забезпечуючи таким чином комунікативну доцільність висловлювання.

Наукові підходи до розвитку лексико-граматичної компетентності підкреслюють важливість поєднання традиційних методів навчання з інтерактивними та цифровими технологіями, що дозволяє адаптувати процес навчання до індивідуальних потреб студентів.

Використання інтелектуальних освітніх систем створює передумови для поступового розвитку лексичних і граматичних навичок та їх інтеграції в єдиний комунікативний простір, що, в свою чергу, забезпечує цілісний розвиток лексико-граматичної компетенції в іноземній мові.

Дослідження Т. Сольської, Н. Вишиваної та О. Боровської показують, що змішане навчання з використанням цифрових платформ підвищує мотивацію студентів та формує більш глибокі мовні навички. Цифрові ресурси дозволяють інтегрувати практичні вправи, самостійне навчання та взаємодію в групах. Зокрема, оптимізація змішаного навчання в курсі методики навчання іноземних мов передбачає ефективну організацію як онлайн-складової навчання в рамках роботи на платформі Moodle, так і очних семінарів; використання у процесі навчання на різних етапах подання матеріалу різних цифрових додатків, що активізують навчальний процес: Zumpad та цифрова дошка Scrumblr для мозкового штурму та спільного пошуку ідей, Mentimeter для опитувань та рефлексій, Wordwall для повторення матеріалу та актуалізації знань, Padlet для презентації результатів групової роботи (Сольська, Вишивана, Боровська 2025, с. 55-64).

Однією з ключових категорій сучасної цифрової освіти є цифрові платформи, які забезпечують інтерактивність навчального процесу, мультимедійність і доступ до навчальних матеріалів у будь-який час.

Padlet є прикладом платформи, яка надає можливість створювати інтерактивні дошки для колективної роботи. Викладач може розміщувати завдання, текстові та мультимедійні матеріали, а студенти – додавати власні відповіді, коментарі, відео чи зображення. Використання Padlet у вивченні іноземних мов сприяє розвитку лексико-граматичної компетентності завдяки інтерактивним завданням, груповим проектам та колективному обговоренню матеріалу, що стимулює активне використання мови та підвищує рівень самостійності студентів.

Окремої уваги заслуговує Padlet TA, який розроблений на основі цифрової платформи Padlet. Padlet TA (Teaching Assistant) – це інструмент на базі штучного інтелекту, створений для підтримки викладачів і студентів у навчальному процесі. Він допомагає швидко генерувати навчальні матеріали, завдання, ідеї

для занять і методичні розробки, що особливо актуально в умовах змішаного та дистанційного навчання. Основне призначення Padlet TA полягає в автоматизації підготовки освітнього контенту. Викладач може отримати готові вправи з лексики та граматики, плани занять, дискусійні питання, тести або інтерактивні завдання, що значно економить час на підготовку занять. Платформа також сприяє розвитку мовної компетентності студентів завдяки можливості створення індивідуалізованих навчальних матеріалів. Наприклад, можна генерувати тексти різного рівня складності, вправи на закріплення граматики і лексики, що відповідають конкретним освітнім потребам. Ще однією перевагою Padlet TA є інтеграція з інтерактивними формами навчання. Згенеровані матеріали можна використовувати на цифрових дошках Padlet, у презентаціях, онлайн-курсах або під час дистанційних занять (Padlet TA).

Таким чином, Padlet TA виступає сучасним цифровим помічником викладача, який оптимізує освітній процес, підвищує інтерактивність навчання та сприяє ефективному формуванню лексико-граматичної компетентності студентів.

Інші популярні платформи, на яких студенти працюють дистанційно та використовуються у мовній освіті, включають: Moodle, Collaborator, Google Classroom, Goethe-Lernplattform, Zoom. Окрім цього у педагогічній діяльності для більш ефективного розвитку лексико-граматичної компетентності студентів закладів вищої освіти використовуються такі цифрові інструменти: Quizzlet, Quzzis, Kahoot, Padlet, Bamboozle, Learningapps, Mind map, Prezi (Ihnatova, Poseletska, Matiiuk, Napchuk, Borovska 2021, с. 114-127).

Moodle використовується як повноцінна система управління навчанням (LMS). На ній розміщуються навчальні матеріали, граматичні та лексичні вправи, тести, форуми для обговорення, а також організують контроль знань. Платформа дає змогу відстежувати успішність студентів і забезпечує системність дистанційного навчання.

Collaborator застосовується для організації дистанційного або змішаного навчання, зокрема для розміщення курсів, виконання завдань, тестування та комунікації між студентами і викладачами. Вона часто використовується для корпоративного або університетського навчання та забезпечує зручний моніторинг результатів навчальної діяльності.

Google Classroom слугує інструментом для організації онлайн-курсів, обміну матеріалами, виконання та перевірки завдань. Платформа інтегрується з іншими сервісами Google, що дозволяє працювати зі спільними документами, презентаціями та тестами, зокрема під час формування лексико-граматичних навичок.

Zoom застосовується для проведення онлайн-занять, консультацій, групових обговорень і мовленнєвої практики. Завдяки відеоконференціям забезпечується синхронна комунікація, що є важливим компонентом змішаного навчання іноземних мов.

Окрім цього не менш цікавою платформою є Quizizz, яка дозволяє проводити інтерактивні вікторини, тестування та ігрові опитування. Використовується для перевірки знань лексики й граматики, підвищення

мотивації студентів та активізації їхньої навчальної діяльності. Також заслуговує на увагу і Quizlet, на основі якої студенти чи викладачі (в залежності від змісту завдання) створюють електронні картки для вивчення лексики та граматичних структур, а також проходять інтерактивні тести для закріплення знань.

Kahoot і Mentimeter дозволяють проводити інтерактивні опитування та вікторини під час лекцій або семінарів, що робить процес засвоєння лексики та граматики більш динамічним і цікавим для студентів. Kahoot є популярним сервісом гейміфікації навчання. Він застосовується для інтерактивних тестів, повторення матеріалу та закріплення граматичних правил у формі гри, що стимулює зацікавленість студентів. Mentimeter, у свою чергу, використовується переважно для створення інтерактивних презентацій, миттєвих опитувань, хмар слів і відкритих запитань у реальному часі, даючи можливість швидко отримувати зворотний зв'язок від студентів, активізувати їхню участь у заняттях та ефективно перевіряти рівень засвоєння лексико-граматичного матеріалу. Крім того, сервіс сприяє розвитку комунікативних навичок, критичного мислення та інтерактивної взаємодії в освітньому процесі.

Vaamboozle застосовується для створення навчальних ігор, командних вікторин і вправ на повторення лексичного та граматичного матеріалу.

LearningApps дозволяє створювати інтерактивні вправи: кросворди, пазли, вправи на встановлення відповідностей, що ефективно використовуються для закріплення лексико-граматичного матеріалу.

Mind map (інтелект-карти) застосовуються для візуалізації граматичних структур, систематизації лексики, побудови асоціативних зв'язків між мовними одиницями та розвитку критичного мислення студентів.

Prezi використовується для створення динамічних презентацій, візуалізації мовного матеріалу та представлення проєктів студентів, що сприяє кращому засвоєнню лексики й граматики.

Сучасні цифрові платформи також дозволяють викладачу відстежувати прогрес студентів у реальному часі, що створює умови для своєчасного коригування навчального процесу та індивідуальної підтримки студентів.

Дослідження О. Ігнатової, К. Поселецької, Д. Матіюк, О. Боровської підтверджують, що використання цифрових інструментів у змішаному навчанні підвищує ефективність засвоєння граматичних правил і розширює словниковий запас студентів ((Ihnatova, Poseletska, Matiuk, Napchuk, Vorovska 2021, с. 114-127).

Особливо ефективними виявляються завдання, які поєднують різні типи діяльності: заповнення пропусків, створення речень, робота з інтерактивними текстами та відео, що дозволяє комплексно розвивати мовну компетентність. Одним із завдань дослідження було визначити педагогічні умови ефективного застосування цифрових платформ. Важливими є наявність методично продуманих завдань, підтримка викладачем та інтеграція платформ у навчальний план. Інтеграція цифрових платформ дозволяє також реалізовувати індивідуальний підхід: студенти можуть працювати у своєму темпі, повторювати складні теми та отримувати зворотний зв'язок від викладача.

Ефективна інтеграція цифрових платформ у процес формування лексико-граматичної компетентності студентів передбачає насамперед їх методично обґрунтоване використання відповідно до цілей навчання, рівня мовної підготовки здобувачів освіти та специфіки навчальної дисципліни. Доцільно поєднувати різні типи цифрових інструментів: платформи дистанційного навчання, інтерактивні сервіси, мультимедійні ресурси та засоби візуалізації інформації, що забезпечує комплексний розвиток лексичних і граматичних навичок.

Важливо інтегрувати цифрові платформи системно, а не епізодично: вони мають бути складовою навчального курсу, підтримувати всі етапи формування компетентності – від подання нового матеріалу до його закріплення, практичного використання та контролю знань. Особливу увагу слід приділяти створенню інтерактивних завдань, що стимулюють активне використання мови, розвиток комунікативних навичок і автономність студентів.

Суттєвим чинником ефективності є забезпечення педагогічного супроводу: чіткі інструкції, регулярний зворотний зв'язок, мотиваційна підтримка та поєднання цифрових інструментів із традиційними методами навчання, що сприяє кращому засвоєнню лексико-граматичного матеріалу та формуванню стійких мовних навичок.

Доцільним є також використання можливостей персоналізації навчання: адаптивні вправи, диференційовані завдання, індивідуальний темп роботи та аналітика навчальних результатів допомагають ефективніше враховувати індивідуальні потреби студентів і підвищують результативність мовної підготовки.

Загалом інтеграція цифрових платформ має базуватися на принципах педагогічної доцільності, системності, інтерактивності та доступності, що дозволяє оптимізувати процес формування лексико-граматичної компетентності студентів, підвищити їхню мотивацію та забезпечити якісну іншомовну підготовку в умовах сучасного цифрового освітнього середовища.

Отже, інтеграція цифрових платформ у навчання іноземних мов у закладах вищої освіти є перспективною стратегією розвитку лексико-граматичних навичок студентів і формування професійних компетентностей у сучасному освітньому середовищі.

Висновки. Отже, результати проведеного аналізу свідчать, що використання цифрових платформ у процесі навчання іноземних мов є важливим чинником підвищення ефективності формування лексико-граматичної компетентності студентів закладів вищої освіти. Інтеграція сучасних інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує доступність навчальних матеріалів, інтерактивність освітнього процесу та можливість індивідуалізації навчання відповідно до потреб і рівня підготовки студентів.

Цифрові платформи та онлайн-інструменти створюють умови для поєднання традиційних і інноваційних методів навчання, що сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів, підвищенню їхньої мотивації та розвитку комунікативних умінь. Використання інтерактивних вправ, мультимедійних матеріалів, гейміфікованих завдань і засобів візуалізації допомагає більш

ефективно засвоювати лексичний і граматичний матеріал та формувати практичні мовні навички.

Встановлено, що ефективність застосування цифрових платформ значною мірою залежить від методично обґрунтованої організації навчального процесу, системності їх використання та педагогічного супроводу з боку викладача. Важливими умовами є чітке визначення навчальних цілей, інтеграція цифрових ресурсів у структуру курсу, забезпечення зворотного зв'язку та врахування індивідуальних особливостей студентів.

Крім того, цифрові платформи відкривають широкі можливості для реалізації змішаного та дистанційного навчання, що особливо актуально в сучасних освітніх умовах. Вони сприяють формуванню автономності студентів, розвитку їхньої цифрової грамотності та здатності до самостійного навчання, що є важливою складовою професійної підготовки майбутніх фахівців.

Таким чином, інтеграція цифрових платформ у процес формування лексико-граматичної компетентності студентів є перспективним напрямом розвитку мовної освіти, який потребує подальших наукових досліджень і вдосконалення методичних підходів з урахуванням тенденцій цифровізації освітнього середовища.

Список використаних джерел

1.

Статтю надіслано до редколегії 01.02.2026 р.

Статтю рекомендовано до друку 16.03.2026 р.